

Sak: 20/19562 – innspill kommuneplanens samfunnsdel

Oslo, 29. mars 2021

Bærum kommune, post@baerum.kommune.no

kopi: OOFs medlemsorganisasjoner

Høringsuttalelse til:

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL MED LANGSIKTIG

AREALSTRATEGI 2021-2040

Oslo og Omland Friluftsråd (OOF) er paraplyorganisasjon for 43 medlemsorganisasjoner og 14 medlemskommuner i Oslo og Viken, deriblant Bærum kommune. Vårt hovedformål er å ivareta natur- og friluftslivet i regionen. OOF mener at denne planen har gode mål og strategier på mange viktige områder, som medvirkning, naturmangfold, by- tettstedutvikling o.l. Men, vi savner flere målbare styringsmål, som det er enklere å evaluere og styre etter. Savnet er også vektlegging av friluftslivets betydning for folkehelsen og betydningen av de viktige friluftslivsområdene i Marka og ved fjorden. Her kommer OOFs forslag til kommentarer og forslag til forbedringer av delmål og strategier.

OOF STØTTER VEKT PÅ MEDVIRKNING I PLANENS VISJON

På side 3 i planforslaget, lanseres planens visjon: «*Sammen skaper vi fremtiden*». Videre skriver kommunen at dette er «et løfte om medvirkning og involvering til innbyggere, næringsliv, organisasjoner, frivillige og kommunen i utviklingen av bærumssamfunnet.»

OOF er godt fornøyd med at kommunen legger så mye vekt på deltakelse og medvirkning fra organisasjonene/innbyggerne/frivilligheten. Vi har merket oss at kommunen ofte inviterer til informasjonsmøter i forbindelse med større saker.

HOVEDMÅL 1: I BÆRUMSAMFUNNET JOBBER VI SAMMEN FOR Å SKAPE GODE LIV OG LIKE

OOF er positive til dette hovedmålet om å jobbe «sammen for å skape gode liv og like muligheter». Vi har følgende kommentarer til teksten på side 8:

FRILUFTSLIV – ET VIKTIG GRUNNLAG FOR DET «GODE LIV»

På side 8 vektlegges folkehelse, nærmiljøer og «tilgang til hverdagsaktiviteter, friområder og møteplasser» som grunnlag for det gode liv.

OOF mener at planen må bli tydeligere på friluftslivets rolle i folkehelsearbeidet. I stortingets friluftslivsmelding (2016) framkommer det at hele 61% foretrekker friluftsliv for å styrke sin fysiske helse og under korona-pandemien har friluftslivets rolle for befolkningens trivsel og helse blitt synliggjort på en særdeles tydelig måte.

TILGANG TIL NATUR- OG TILRETTELAGTE FRILUFTSLIVSOMRÅDER ER VIKTIG

Planen må også bli tydeligere på at det er tilgangen til natur- og friluftslivsområder i nærområdene og til Marka og fjorden som er viktig. God tilgang til Marka og fjorden sikres gjennom turveiforbindelser, skiløyper, god kollektivtransport og parkeringsmuligheter.

Skånsomme tilretteleggingstiltak, i nærområdene, Marka og fjorden, som turveier, badeplasser, aktivitetsområder o.l. tilpasset lokale behov, er avgjørende for å få alle grupper ut. I tillegg er skånsom tilrettelegging også nødvendige for å ta vare på naturen.

Undersøkelser viser at jo nærmere folk bor et friluftsområde eller en turvei, jo oftere blir de brukt. Det er derfor viktig at kommunen etablerer tette nettverk av turveier, gjerne med maks 250 meter til nærmeste turvei, slik det står i regjeringens friluftslivsmelding.

Korte avstander til attraktive friluftsliv-/naturområder, som er tilrettelagt slik at de dekker lokalbefolkningens behov, er særlig viktig for barn, unge, eldre, ikke-vestlige innvandrere og funksjonshemmede.

Særlig viktig er tilgangen til slike områder i de planlagte fortettings- og vekstområdene i kommunen.

OPPLÆRING ER NØDVENDIG FOR Å FÅ ALLE MED I FRILUFTSLIVET

Friluftsliv er i stor grad lavterskelaktiviteter som er lite konkurransepreget, og som i prinsippet kan motivere og inkludere hele befolkningen. Friluftsliv er derfor en godt egnet arena for inkludering og samhandling mellom ulike samfunnsgrupper. Det er spesielt viktig å øke deltakelsen i friluftsliv for barn, unge innvandrere og mennesker med funksjonsnedsettelse.

Mange i dag vokser ikke inn i den norske friluftslivstradisjonen og må derfor i mye større grad ha en grunnleggende opplæring i friluftsliv. I en slik opplæring må det legges vekt på allemannsrettens rettigheter og plikter.

OOFs FORSLAG TIL ENDRINGER I DELMÅLENE OG STRATEGIENE PÅ SIDE 9:

Endringsforslag er understreket i punktene nedenfor. Begrepene *friområder* og *rekreasjonsarealer* erstattes av begrepet friluftslivsområder, som er et mer presist begrep. OOF mener at målbare parametre må inn i planen for å styrke planens betydning.

Delmål 1, strategipunkt 3:

- Sørge for opplæring og legge til rette for at barn og unge kan delta i fritids-, kultur, idretts- og friluftslivsaktiviteter.

Delmål 3, strategipunkt 4, 5 og 6:

- Stimulere til hverdagsaktivitet og friluftsliv gjennom å sikre alle god tilgang til nærfriluftslivsområder, fjorden og Marka og gjennom skånsomme tilretteleggingstiltak som turveier, badeplasser, aktivitetsområder o.l.
- Styrke atkomsten til Marka og fjorden med vekt på stier, turveier, skiløyper, kollektivtransport og utfartsparkering.
- Ingen skal ha mer en 250 meter til nærmeste turvei/friluftslivsområde.

HOVEDMÅL 2: BÆRUMSAMFUNNET ER ATTRAKTIVT OG INKLUDERENDE

I OOF er vi positive til hovedmål 2 om at Bærum skal være både attraktiv og inkluderende. Vi støtter strategien om å «utvikle by- og sentrumsområder med ... nærhet til natur og rekreasjon».

OOF mener at en god by- og tettstedsutvikling er avhengig av at det er gode muligheter for friluftsliv, fysisk aktivitet og naturopplevelser i nærområdene. Vi mener derfor at det i byggesonen, og spesielt i fortettingsområdene, er særlig viktig å få på plass en sammenhengende grønnstruktur med turveier og naturområder og ferdselsårer mellom fjorden, byggesonen og Marka. I Bærum er det ekstra viktig å inkludere elvene og å etablere gode ferdselsårer langs disse.

OOFs FORSLAG TIL ENDRINGER I DELMÅLENE OG STRATEGIENE PÅ SIDE 11:

Endringsforslag er understreket i punktene nedenfor. Begrepet *rekreasjon* erstattes av begrepet friluftsliv, som er et mer presist begrep. OOF mener at målbare parametre må inn i planen for å styrke planens betydning.

Delmål 4, strategipunkt 1:

- Utvikle by- og sentrumsområder med god tilgang på tjenester og tilbud, gode urbane kvaliteter, god tilgang til nærfriluftslivsområder, nettverk av turveier og stier med forbindelser til Marka og fjorden.

HOVEDMÅL 3: BÆRUMSAMFUNNET ER KLIMAKLOKT

OOF er positiv til kommunens mål om å være både klima- og miljøvennlig og at den ønsker å legge til rette for både gange, sykkel og kollektivtransport.

GODE MÅLSETTINGER FOR NATURMANGFOLDET

Vi er godt fornøyde med at kommunen sier at det «skal jobbes systematisk for å sikre naturmangfold og økosystemer» og at «det skal jobbes kontinuerlig for å bevare og restaurere dette». På side 13, står det også at kommunen skal «kartlegge og sikre natur- og arts mangfold».

Vi oppfordrer derfor til at kommunen utarbeider en kommunedelplan for naturmangfold, slik regjeringen har anbefalt. Her oppfordres kommunene også til å ta i bruk arealregnskaper og etablere mål om å være arealnøytrale, dvs. at allerede utbygde areal brukes om igjen og fortettes framfor å bygge ut natur.

FOR LITE VEKT PÅ MARKA OG FJORDEN

Marka og fjorden er svært viktig friluftslivsområder for Bærums befolkning, men har fått en liten plass i planforslaget. Markagrensen, som hindrer utbygging i Marka, har ved noen anledninger de siste åra blitt truet (Ila og Steinskogen). Også strandsonen er under et sterkt press. OOF mener derfor at dette bør inn som nye punkter i strategien.

TA VARE PÅ DAMMENE I MARKA

Vann og vassdrag har stor friluftslivsverdi i Marka. Mange av disse friluftslivs-vannene er regulerte vann med et damanlegg. Nye krav fra NVE om damsikkerhet og flomsikring gjør at mange damanlegg står i fare. Eksempler fra de siste årene viser at gamle dammer og fløtningsanlegg er nedslitte og at det er ønskelig å legge ned anleggene. Dette kan medføre store endringer på naturmiljøet og ulemper for friluftslivet.

OOF er derfor opptatt av at Bærum kommunene kartlegger sine regulerte vann, slik både Asker og Nittedal har gjort og får en oversikt over hvilke som kan være truet av nedleggelse.

MASSEHÅNDTERING – EN STOR UTFORDRING FOR BÆRUM KOMMUNE

OOF har gjennom en del år observert at steinmasser fra diverse samferdselsprosjekter og prosjekter knyttet til annen infrastruktur som vann og strøm, i økende grad har blitt en utfordring for kommunene.

OOF ber derfor om at Bærum kommune utarbeider en massforvaltningsplan, slik det anbefales i Akershus fylkeskommunes «Regionale plan for massforvaltning». I denne planen anbefales at kommunene, «*tar opp masseforvaltning som tema i kommuneplanen (samfunnsdelen)*».

OOFs FORSLAG TIL ENDRINGER I DELMÅLENE OG STRATEGIENE PÅ SIDE 13:

Endringsforslag er understreket i punktene nedenfor.

Delmål 3, strategipunkt 4 og forslag til nye punkt om Marka, fjorden og grøntområder i byggesonen.

- Kartlegge og sikre naturmangfoldet, føre arealregnskap og etablere et prinsipp om arealnøytralitet.
- Ta vare på et sammenhengende nettverk av grønnekorridorer og vassdrag i byggesonen med forbindelser til Marka og fjorden.
- Ta vare på Marka, ved å følge opp markaloven og å sikre markagrensen.
- Ta vare på natur- og friluftslivsområder langs fjorden og sikre allmennheten god tilgang til disse.
- Bærum kommune skal kartlegge å sikre alle de viktige regulerte vann og damanlegg i Marka og byggesonen, med utgangspunkt i kultur-, natur- og friluftslivsverdiene.
- Bærum kommune skal styrke og sikre god håndtering av masser fra infrastruktur-/samferdselsprosjekter o.l. gjennom en egen masseforvaltningsplan.

LANGSIKTIGE AREALSTRATEGI

OOF er positiv til den langsiktige arealstrategien i planen, som bygger på *Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus* fra 2015, dvs. foretting/vekst i områder med god kollektivdekning. OOF er godt fornøyd med at arealstrategien slår fast at «Bærum grønne landskapsdrag og naturmangfold vektlegges» og at «i byggesonen må sammenhengende blågrønne forbindelser med parkdrag, bekker og elver forsterkes, og grønne lunger og natur i nærmiljøet sikres», og videre at «marka, strandsonen og fjorden er store, viktige arenaer for rekreasjon, idrett og friluftsliv, som allmennheten må sikres tilgang til».

OOFs FORSLAG TIL ENDRINGER I DELMÅLENE OG STRATEGIENE PÅ SIDE 17:

Endringsforslag er understreket i punktene nedenfor. Begrepet *rekreasjonsområde* erstattes av begrepet friluftslivsområde, som er et mer presist begrep. OOF mener at målbare parametre må inn i planen for å styrke planens betydning.

Delmål 1, strategipunkt 3:

- Sikre allmennheten god tilgang til turveier, sammenhengende friluftslivsområder og blågrønne strukturer i strandsonen, marka og byggesonen. Ingen skal ha mer en 250 meter til nærmeste turvei/friluftslivsområde.

Med vennlig hilsen
Tom Fremstad
Generalsekretær

Johan Hval

Rådgiver